

ФПУ ПРИМИРИЛАСЯ З КАБМІНОМ | 3

№ 25 (591) 23 червня 2011 року

ПРОФСПІЛКОВІ

www.psv.org.ua

всеукраїнська профспілкова щотижнева газета

ВІСТІ

НОВЕЛА

УРЯД ХОЧЕ
РОЗПОДІЛЯТИ ПІЛГИ
САМОСТІЙНО

8

ЮВІЛЕЙ

100

КОНФЕРЕНЦІЯ МОП

ФОРУМ ЗНОВУ КОНСТАТУВАВ ПОСИЛЕННЯ
НАСТУПУ КАПІТАЛУ

4

Не забудьте передплатити
«ПВ» на II півріччя!

ТРИВАЄ ПЕРЕДПЛАТА ЦЕНТРАЛЬНИХ ПРОФСПІЛКОВИХ ВИДАНЬ НА II ПІВРІЧЧЯ 2011 РОКУ

Як і раніше, видання широко висвітлюють діяльність Федерації профспілок України, галузевих і регіональних профспілок із захисту прав та інтересів трудящих. На шпальтах видань завжди – журналістські розслідування, дискусії, аналітика, соціальний захист, юридичні консультації, міжнародні новини, культура і спорт, конкурси й розваги.

Вартість передплати газети «Профспілкові вісті»: на півроку – 74,22 грн, 3 місяці – 37,11 грн, місяць – 12,37 грн (передплатний індекс – 22152), журналу «Бібліотека голови профспілкового комітету»: на півроку – 32,82 грн, 3 місяці – 16,41 грн, 1 місяць – 5,47 грн (передплатний індекс – 22909).

Передплатити видання можна в будь-якому поштовому відділенні України за «Каталогом видань України», або скориставшись послугою «Передплата ON-LINE» на корпоративному сайті ДП «Преса» www.presa.ua.

ВІТАЄМО!

23 ЧЕРВНЯ – ДЕНЬ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ

Шановні співчани!

Щиро вітаю вас із професійним святом! Державна служба – це висока місія служіння державі та її народу. Саме держслужбовці забезпечують безпечну й ефективну роботу державного механізму. Завдяки вашим зусиллям підтримується стабільність, розвивається соціальний діалог і досягається суспільна злагода.

Довіра до влади починається саме з вас, бо від вашого професіоналізму, принципової позиції та бажання допомогти людям залежить, наскільки ефективною буде вся система державного управління. Бажаю вам і вашим близьким здоров'я, невичерпної енергії, благополуччя і добра!

ВАСИЛЬ ХАРА,
ГОЛОВА ФПУ

Шановні держслужбовці!

Вітаємо вас із професійним святом! Хотілося б висловити найщирішу подяку всім державним службовцям, які з повною віддачею працюють на користь держави і не полишили державну службу, незважаючи на неадекватну винагороду і недовірливе ставлення з боку значної частини суспільства. Бажаємо, щоб суспільний авторитет державної служби України, заснований на визнанні

її фаховості та прозорості, неухильно зростав. Адже вона виконує велику соціально-гуманітарну місію – забезпечує виконання державою всіх зобов'язань перед своїми громадянами. Бажаємо вам здоров'я, успіхів та невичерпної енергії для реалізації всіх ваших планів та задумів!

ТЕТЯНА НІКІТИНА,
ГОЛОВА ПРОФСПІЛКИ
ПРАЦІВНИКІВ ДЕРЖАВНИХ
УСТАНОВ УКРАЇНИ

НАРАДА

ПРАВО ТА ПРАВДА
НА БОЦІ ФПУ

20 червня 2011 року відбулася Всеукраїнська нарада керівників суб'єктів господарювання майнового комплексу Федерації. У роботі наради взяли участь Голова ФПУ Василь Хара, заступник Голови Сергій Українець та керівник Департаменту профспілкового майна Галина Голоненце.

Основним лейтмотивом «віче» стало обговорення ситуації, що склалася на підприємствах і товариствах майнового комплексу ФПУ в зв'язку з розгортанням Генеральною прокуратурою України масштабної кампанії, метою якої є заволодіння майном, що перебуває у власності профспілок. Як зазначив Голова ФПУ Василь Хара, «такого беззаконня в Україні ще не було. Однак, правда і право на нашому боці. За час мого головування в ФПУ ми не

продали і не відмовилися від жодного квадратного метра. Майно було, є і залишиться у профспілок. Я зроблю все для захисту профспілкового майна від незаконних зазіхань». На нараді вироблено єдиний алгоритм протистояння в межах правового поля незаконним й упередженим діям прокуратур усіх рівнів та правоохоронних органів, які дискредитують Федерацію профспілок України й блокують її статутну діяльність.

СПІВЧУТТЯ

Центральний комітет Профспілки працівників текстильної та легкої промисловості України глибоко сумує з приводу смерті головного бухгалтера Житомирської обласної організації профспілки

Коркішко Валентини Олексіївни

і висловлює щире співчуття рідним та близьким покійної.

Центральний комітет Профспілки працівників текстильної та легкої промисловості України висловлює щире співчуття головному бухгалтеру ЦК профспілки Лазаренко Галині Дмитрівні з приводу смерті її батька

Лазаренка Дмитра Івановича.

ВНУТРІШНЄ ЖИТТЯ

На адресу ФПУ надійшло чимало листів на підтримку Федерації у зв'язку з незаконним втручанням Генеральної прокуратури України в її внутрішню статутну діяльність. Про це на понеділковій апаратній нараді повідомив керівник департаменту міжнародної роботи ФПУ Василь Шилов.

МІЖНАРОДНА
СПІЛЬНОТА –
З НАМИ«НІ» –
ПРОТИПРАВНИМ
КАМΠΑНИЯМ

Зокрема, Міжнародна конфедерація профспілок направила листи Президенту України Віктору Януковичу, Прем'єр-міністру України Миколі Азарову та Генеральному прокурору України Віктору Шшонці, закликавши забезпечити повагу до міжнародних прав і стандартів, Консти-

туції і національного законодавства України та вжити необхідних заходів з тим, щоб зупинити нападки на ФПУ і втручання державних чиновників у внутрішні справи профспілок. Листи підтримки також надійшли від Загальної конфедерації профспілок, Загальної федерації праці Португалії, Центрального об'єднання трудящих Бразилії, Центральної організації фінських профспілок, Конфедерації праці Болга-

рії «Подкрепа», Французької демократичної конфедерації праці.

ГІДНА ОБОРОНА

У свою чергу Голова ФПУ Василь Хара подякував працівникам апарату за ту позицію, яку вони займають у протистоянні з Генеральною прокуратурою України: «Ми намагаємося жити в європейській правовій державі, намагаємося протистояти злу, за-

хищаємо інтереси громадян і виконуємо свою функцію на всі сто відсотків. На кожну дію має бути протидія, тож маємо переходити від оборони до наступу і подати позови на всіх прокурорів, які незаконно викликають наших керівників членських організацій на допити, порушуючи Закон України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності».

ОЛЕНА ОВЕРЧУК, «ПВ»

ОФІЦІЙНО

ЗАЯВА

ФЕДЕРАЦІЇ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК УКРАЇНИ
У ЗВ'ЯЗКУ З ПРОТИПРАВНИМ ВТРУЧАННЯМ ОРГАНІВ
ПРОКУРАТУРИ У ВНУТРІШНЮ ДІЯЛЬНІСТЬ ФПУ

Федерація професійних спілок України з глибоким обуренням заявляє, що за відсутності реагування вищих органів влади Генеральною прокуратурою України та органами прокуратури на місяць розширюється масштаби незаконного втручання у статутну діяльність ФПУ та заснованих за її участю підприємств. На працівників профспілкових органів та підприємств чиниться моральний тиск, тривають виклики для надавання пояснень, порушуються надумані кримінальні справи. До попередніх антиправних дій останнім часом додалася хвиля ініційованих прокуратурою

численних судових позовів, у яких без жодних на те законних підстав стверджується про нібито належність профспілкових оздоровниць до державної власності. Відриваються від основної роботи десятки керівників та інших працівників. У розпал оздоровчого сезону блокується робота санаторіїв, туристичних закладів, підприємства не можуть забезпечити зростаючі запити громадян до санаторно-курортного лікування і зазнають реальних збитків. Підкреслимо ще раз: Федерація профспілок України була і залишається законним власником належних їй оздо-

ровниць та інших соціально важливих закладів, що підтверджено рішеннями судів та іншими уповноваженими державними установами. Захищаючи свої законні права, ФПУ подала судові позови з метою змусити органи прокуратури припинити свавілля, діяти виключно на підставі і в межах закону, поважати гарантоване Конституцією України право власності. На захист профспілок України виступили міжнародні профспілкові організації, які об'єднують понад 170 мільйонів працівників, зважаючи на те, що такий наступ на права профспілок – перший в історії цивілізованої Європи.

Професійні спілки висловлюють рішучий протест свавілля прокурорів і вимагають від Президента України, Прем'єр-міністра України стати на захист законних прав багатьох поколінь людей праці, ветеранів, які своїм спільним внеском збудували унікальний санаторно-курортний комплекс України. Не змушуйте людей масово виходити на вулиці та площі України! Професійні спілки захищать свої права і права мільйонів трудящих!

Наша сила у єдності!

Беззаконня не пройде!

ГОЛОВА ФПУ В. Г. ХАРА

УГОДА

20 червня в Будинку спілок відбулося підписання угоди про врегулювання колективного трудового спору між Федерацією профспілок та Кабінетом Міністрів України.

Угоду підписали Голова ФПУ Василь Хара, віце-прем'єр – міністр соціальної політики Сергій Тігішко за посередництвом голови Національної служби посередництва та примирення Олександра Окіса.

ПОЗБУЛИСЯ «УРЯДОВОЇ СПАДЩИНИ»

**ІСТОРІЯ
ТРИВАЛІСТЮ
ПОНАД 2 РОКИ**

Варто зазначити, що історія цього спору своїми коренями сягає 2009 року. Листив її у спадок попередній уряд, який під прикриттям фінансово-економічної кризи порушив принципові положення взятих на себе зобов'язань за Генеральною угодою. Зокрема, по-перше, спричинив обвал заробітної плати в промисловості на державних підприємствах, чим спровокував те саме й у приватному секторі. По-друге, заморозив зарплату бюджетникам, розпочавши шпугний відрив базового тарифу Єдиної тарифної сітки (ЄТС) від мінімальної зарплати. Це призвело до зниження реальної зарплати в бюджетній сфері, відставання її від середньої зарплати в економіці. По-третє, було допущено нарощування боргів із заробітної плати практично в усіх галузях, у тому числі на держпідприємствах. Також уряд формувал проєкти державного бюджету на штучно заниженому прожитковому мінімумі та мінімальній зарплаті.

Ці ж питання були одними з головних під час тривалих і жорстких переговорів щодо укладення нової Генеральної угоди. До листопада 2011 року профспілкам, уряду та бізнесу все ж таки вдалося знайти компромісні рішення, виробити чіткий механізм та етапність вирішення цих питань у найближчій перспективі. Підписання Генеральної угоди стало підставою для прийняття Президентом ФПУ рішення про укладення Договору про врегулювання КТС.

Проте, зростання на початку 2011 року заборгованості із заробітної плати, а також ухвалення Кабінетом Міністрів України рішення про введення з 1 квітня поточного року базового тарифу ЄТС з додатковим відривом від мінімальної заробітної плати, що прямо суперечило Генугоді, загострили суперечку.

**ПОВЕРНЕННЯ
ДО ДІАЛОГУ**

У травні ц. р. за ініціативою ФПУ і згодою уряду в Україні працювала технічна місія МОП з питань погашення боргів із заробітної плати. Так, за участі зарубіжних експертів було вироблено спільні позиції борючій з цим ганебним явищем. Головні з них – законодавчо зробити невідгидним затримування зарплати, а також через ЗМІ, органи влади та громадські організації сформувати повсюдну суспільну неприязнь до тих бізнесменів, що вчасно не сплачують зарплату.

Спільні дії дозволили реалізувати вимоги Генеральної угоди щодо зрос-

тання номінальної заробітної плати, а темпи зростання реальної зарплати стали навіть вище закладених в Генугоді.

Уряд, хоч і за певного профспілкового тиску, в травні ухвалив принципово важливу постанову про збільшення базового тарифу ЄТС, доплат та професійних пільг для працівників бюджетної сфери. Це дозволило усунути попереднє порушення зобов'язань за Генеральною угодою. Слід підкреслити надважливість нещодавнього прийняття Верховною Радою закону, який фінансово забезпечує реалізацію цієї постанови. Оперативне підписання Президентом цього закону дає всі підстави стверджувати, що з 1 липня зарплата бюджетників почне зростати значно швидше, ніж планувалося раніше. І найголовніше, це рішення є базовим для збільшення заробітної плати в 2012 році.

Також із Міністерством фінансів, Міністерством соціальної політики та Міністерством економіки досягнуто угоди щодо безпосередньої й активної участі профспілок у формуванні

проєкту державного бюджету на 2012 рік і середньострокову перспективу (2013–2015 роки) задля реалізації президентського завдання про наближення України до стандартів топ-20 найбільш розвинених країн світу, а також Цілей тисячоліття по боротьбі з бідністю. ФПУ наперед вдалося знайти спільні позиції з Міністерством соціальної політики у формуванні проєкту Програми боротьби з бідністю. За наполяганням профспілок індикатори масштабів і глибини бідності повинні будуть закладатися як у держбюджет, так і в програми соціально-економічного розвитку. Спільно формуватиметься дорожня карта етапного зближення базових соціальних стандартів України з провідними країнами світу.

**СОЦІАЛЬНИЙ
ТАНДЕМ**

Голова ФПУ Василь Хара зазначив: «Спільно з урядовою стороною та стороною роботодавців підписані, мабуть, уперше за історію України, рекомендації

Підписання угоди про врегулювання колективного трудового спору є яскравим свідченням того, як ФПУ зі своїми соціальними партнерами може гідно виходити з конфлікту і знаходити компроміс, досягаючи, врешті-решт, таких позитивних результатів.

**Василь Хара,
Голова ФПУ**

“Хочу підкреслити, що головне спірне питання щодо оплати праці працівників бюджетної сфери, відповідно до домовленості за Генеральною угодою, на сьогодні вирішено. Після внесення змін до Закону «Про Державний бюджет України на 2011 рік» і підписання його Президентом уже немає жодних юридичних чи економічних підстав не забезпечити його виконання. Також у нас окреслились серйозні позитивні тенденції в такому питанні, як заборгованість із заробітної плати. На сьогодні вже можна говорити, що із загальнонаціональної ця проблема перейшла в ранг локальної або ж регіонально-галузевої. Однак ми не знімаємо це питання з контролю. У нас є домовленості з урядом, а також певні зобов'язання уряду і ФПУ перед Міжнародною організацією праці. Тож загалом ситуація 2009 і 2011 років суттєво просунулася в кращий бік.

СЕРГІЙ КОНДРЮК, ЗАСТУПНИК ГОЛОВИ ФПУ

щодо проведення колдоговірної кампанії в 2011–2012 роках. З Мінсоцполітики ми також підписали спільні рекомендації щодо вдосконалення механізму колдоговірного регулювання і визнали необхідність посилення спільних дій у сприянні колективним переговорам і підвищенні їх ефективності, що дозволить вирішувати багато питань на галузевому рівні, на рівні підприємств і організацій.

Але ми маємо бути відвертими: в нас ще є багато гострих, поки невирішених з урядом питань. Насамперед це питання системності та послідовності соціально-економічних реформ, які плануються або починають проводитися в Україні. Це питання про чесність, правдивість та об'єктивність соціальних показників, на основі яких формується державний бюджет. Я маю на увазі в першу чергу прожитковий мінімум і факт публікації Міністерством соціальної політики заниженого його фактичного розміру на порушення рішення Конституційного суду. Це є найбільш принциповим питанням об'єктивно справедливого розподілу результатів праці між бізнесом і трудящими, права в Україні на рентабельну працю, а також припинення дискримінації в оплаті праці працівників держустанов. Слід шукати розумні відповіді на ці та цілу низку інших не менш важливих питань. Але їх треба вирішувати за межами раніше висунутих вимог щодо КТС. Тому ми пропонуємо проводити регулярні зустрічі, присвячені гострим поточним проблемам, а також формуванню стратегії на основі позитивних комп-

ромісів. Також ми пропонуємо підготувати протягом літа Пакт (Декларація) про спільні соціально-економічні цілі і завдання соціальних партнерів для їх досягнення. А зараз у нас є достатньо підстав для підписання Договору про врегулювання КТС».

У свою чергу міністр соціальної політики України Сергій Тігішко також погодився, що сторони мають докласти максимальних зусиль для реалізації положень Генеральної угоди в повному обсязі, а практичним інструментом для цього має бути соціальний діалог: «С чимало прикладів результативності та дівестості соціального діалогу. Останній – цикл консультацій уряду з представниками профспілок бюджетної сфери, за результатами яких було прийнято постанову «Про підвищення рівня оплати праці працівників бюджетної сфери». Крім того, соціальний діалог сприяв досягненню компромісу між сторонами. Зі свого боку, хочу певнити соціальних партнерів, що уряд і надалі буде використовувати всі можливі форми соціального діалогу для забезпечення соціального миру в суспільстві. Сьогоднішнє вибрання також є підтвердженням результативності та дівестості соціального діалогу. У нас є всі підстави для врегулювання колективного трудового спору. Сторонами підбито підсумок проведеної роботи, відзначено позитивну динаміку зростання доходів населення, намічено кроки співпраці на майбутнє».

**ОЛЕНА ОВЕРЧУК, «ПВ»
ФОТО АНАТОЛІЯ ЛИСЕНКА**

ЗА СОЦІАЛЬНУ СПРАВЕДЛИВІСТЬ

У роботі 100-ї ювілейної Конференції Міжнародної організації праці активну участь взяла делегація Федерації профспілок України.

За підсумками конференції у редакції «ПВ» відбувся круглий стіл, на якому делегати форуму – заступник Голови ФПУ Григорій Осовий, керівник департаменту міжнародної роботи ФПУ Василь Шилов і голова Профспілки працівників Збройних сил України Дмитро Мірошниченко розповіли про роботу профспілкової делегації у профільних комітетах МОП. Учасники круглого столу проаналізували ситуацію, яка склалася сьогодні на міжнародному ринку праці, а також висловили свої думки з цього приводу.

ПО ПРОБЛЕМАХ – УСІМ СВІТОМ

Ювілейна 100-а Міжнародна конференція праці проходила на тлі масштабних соціальних змін у країнах Близького Сходу, Північної Африки та інших регіонах світу, а також в умовах глобальної економічної кризи і кризи в сфері зайнятості. Усі ці реалії та проблеми обговорювалися на конференції.

У конференції взяли участь понад 4 тисячі представників урядів, працівників та роботодавців зі 183 держав – членів МОП. Міжнародна органі-

зація праці – єдине агентство системи ООН, що діє на принципах трипартизму, коли всі державні члени представлені в МОП двома делегатами від уряду, одним від роботодавців та одним від працівників, причому кожен з них володіє правом незалежного голосування.

Головою конференції було обрано міністра праці та соціального забезпечення населення Камеруну Роберта Нкілі. Наголосивши на символічності та історичності сесії конференції, голова закликав делегатів упевнитися, що МОП є

головним гравцем у знаходженні рішень щодо покращення світу праці.

Перед делегатами вступили: президент Фінляндії Тар'я Халонен, канцлер Німеччини Ангела Меркель, президент Індонезії Сусіло Бамбанг Юдойоно, прем'єр-міністр Російської Федерації Володимир Путін, прем'єр-міністр Палестинської автономії Салам Файяд та інші.

У роботі сесії взяла участь і делегація України, яка є членом МОП із 1954 року. Урядову частину делегації очолює перший заступник міністра

соціальної політики України Василь Надрага, делегацію трудящих – голова Федерації профспілок України Василь Хара, підприємців – голова Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні Дмитро Фірташ.

Українська тристороння делегація була представлена як у постійних, так і в технічних комітетах, заснованих конференцією для розгляду конкретних питань порядку денного, а саме: в комітеті по нормах, стратегії подальшого розвитку систем соціального захисту, в домашніх господарствах, діяльності інспекції праці.

Останніми роками МОП узяла курс на глибоке опрацювання соціальних проблем, що мають принципове значення для трудових відносин в умовах глобалізації. Розробка й аналіз цих та інших питань дозволили МОП стати одним з основних гравців сучасного світового розвитку.

ПОДЕКУДИ БУЛО ГАРЯЧЕ...

Важливою подією конференції була доповідь генерального директора

Лише
28%
населення
світу

повністю
охоплене
системою
соціального
захисту.

Міжнародного бюро праці (МБП) Хуана Сомавія, присвячена ситуації в сфері праці після кризи. – «Нова ера соціальної справедливості». Доповідь застерігає: сучасні моделі економічного зростання неефективні, соціально нестабільні, екологічно небезпечні. Такі моделі викликають все більше суперечностей і змушують задуматися про нову модель глобалізації, яка б принесла масштабні і збалансовані результати, відповідала потребам людей.

За словами Хуана Сомавія, в сфері праці панує хаос, тому необхідно якомога швидше розпочати побудову нової ери соціальної справедливості та економічного зростання на основі сталого розвитку. Нині сфе-

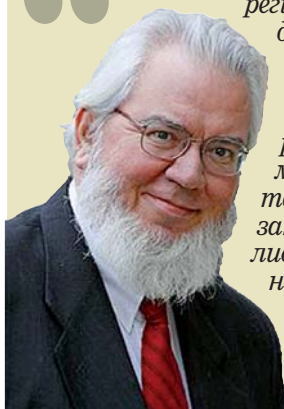
ра праці переживає одночасно кілька криз, серед яких неприйнятний високий рівень молодіжного безробіття, сповільнення припливу інвестицій у реальну економіку, маргіналізація малих підприємств, які створюють робочі місця, а також неприпустимо низький рівень доходів і нерівномірний розподіл багатств.

«Саме від вас і від нас – сім'ї ООН, – заявив пан Сомавія, – значною мірою залежить, чи залишиться ера соціальної справедливості недосяжним ідеалом або її буде втілено в життя кожної країни. Настав час зміцнити потенціал МОП. Сьогодні неефективні стратегії зростання накладаються на наслідки несправедливої глобалізації, що й призвела до нинішньої кризи і зростання нерівності в останні 30 років. У цих умовах повернення до традиційних підходів рано чи пізно приведе весь нас до нової кризи. Не дивно, що в суспільстві зростає розчарування та гнів. Надто багато людей відчувають на собі одночасно соціальні наслідки кризи та негативні результати інших довгострокових тенденцій».

Під час обговорення доповіді генерального

“

Давайте пам'ятати: поки ми тут виступаємо, з країн арабського світу та інших регіонів лунає потужний заклик до змін і мирної мобілізації найширших соціальних верств. Така мобілізація дозволить прийняти політичні рішення, що відповідають вимогам простих людей. Нам теж слід прислухатися до цих закликів і бути настільки ж сміливими і цілеспрямованими, як наші попередники.

ХУАН СОМАВІА,
ГЕНЕРАЛЬНИЙ ДИРЕКТОР
МІЖНАРОДНОГО БЮРО ПРАЦІ

Фото: Микола Латишева

Учасники круглого столу (зліва направо): В. Мірошніченко, Г. Осовий, В. Шиллов

ДОВІДКА «ПВ»

Міжнародна організація праці (МОП) (англ. International Labour Organization) – спеціалізований інститут Ліги Націй, а після Другої світової війни – Організації Об'єднаних Націй (ООН), заснований у 1919 році урядами різних країн з метою міжнародного співробітництва в сфері забезпечення миру в усьому світі й зменшення соціальної несправедливості за рахунок поліпшення умов праці. Першочерговими завданнями МОП є підтримання демократії і соціального діалогу, боротьба з бідністю і безробіттям, заборона дитячої праці.

У роботі Міжнародної організації праці беруть участь представники організацій трудящих, роботодавців та урядових структур. Членами цієї організації є 183 країни світу. Міжнародна організація праці ухвалює різні конвенції і розробляє рекомендації, а також встановлює міжнародні стандарти в сфері праці, зайнятості, професійної підготовки, умов праці, соціального забезпечення, безпеки праці та здоров'я. Безпосередньо впливають на розв'язання цих проблем широкомасштабні програми досліджень, які здійснює МОП, а також міжнародне технічне співробітництво.

В Україні МОП активно працює з початку 90-х років. Спільно з ПРООН і Світовим банком вона вже здійснила проекти, пов'язані з аналізом стану соціальної політики та ринку праці в Україні, розвитком соціального партнерства. Увесь цей час МОП надавала і надає допомогу Кабінету Міністрів щодо експертної оцінки законопроектів, ознайомлення урядовців, представників профспілок і роботодавців з міжнародними стандартами статистики праці та її національною систематизацією.

Нині МОП спільно з іншими агенціями здійснює в Україні важливі проекти, пов'язані з розробкою моделі соціального бюджету, ринку праці та професійним навчанням безробітних, розвитком малого й середнього бізнесу, соціального партнерства та діалогу.

СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ

Проблеми справедливої глобалізації обговорювалися під час роботи комітету з питань соціального захисту (соціального забезпечення). До його складу ввійшли 198 членів – представників усіх трьох сторін. Основною для обговорення була доповідь «Соціальне забезпечення з метою соціальної справедливості та справедливої глобалізації», підготовлена Міжнародним бюро праці.

За підсумками обговорення комітет схвалив звіт і визнав, що соціальне забезпечення є правом людини, соціальною та економічною необхідністю. А його ефективні національні системи – це потужний інструмент гарантування доходів, запобігання та зменшення бідності й нерівності, сприяння соціальній єдності та гідності.

На жаль, у багатьох країнах існують значні прогалини в цій сфері. Тож соціальний захист потребує реформ, які можна успішно впроваджувати, регулюючи соціальні потреби і фінансові вимоги в процесі відкритого соціального діалогу. Також є необхідність у комплексній національній політиці сприяння продуктивній зайнятості для забезпечення стабільного фінансування, врахування можливого дефіциту навиків, зростання продуктивності.

МІЖНАРОДНІ ТРУДОВІ СТАНДАРТИ

Комітет із питань застосування конвенцій і рекомендацій розглянув 25 окремих випадків, що охоплюють увесь спектр порушень, розглянутих експертами МОП.

Представники трудящих підкреслили, що вони і надалі будуть виявляти особливу пильність щодо зміни ситуації в усіх країнах, внесених до попереднього списку, насамперед застосування Конвенції МОП № 87 про свободу об'єднання та захист права на організацію (1948) в Єгипті і Конвенції МОП № 121 про допомогу у випадках виробничого травматизму (1964) в Нідерландах. Крім того, вони

Капітал завжди виступає проти ухвалення конвенцій МОП, оскільки вони є обов'язковими для виконання.

згадали про застосування в Ірані Конвенції МОП № 111 про дискримінацію в галузі праці та зайнятості (1958), Конвенції МОП № 87 про свободу об'єднання та захист права на організацію (1948), а також Конвенції МОП № 98 про право на організацію та ведення колективних переговорів (1949) у Венесуелі.

Загальний огляд виконання міжнародних трудових норм цього разу був присвячений Конвенції МОП № 102 про мінімальні норми соціального забезпечення. Водночас розглядалися випадки застосування в Азербайджані та Узбекистані Конвенції № 182 про найгірші форми дитячої праці, а також прийнято відповідні рішення.

Генеральний директор МБП Хуан Сомавія заявив, що задоволений результатами конференції. Він закликав світових лідерів зібрати глобальний саміт із проблеми безробіття серед молоді, назвавши її найактуальнішим викликом сучасності.

**АННА РЕПІЧ,
ТЕТЯНА РУБАН, «ПВ»**

директора лунали найрізноманітніші думки. Так, член урядової делегації Іспанії пан Мілендес раптом поставив запитання: а чи потрібна взагалі така організація, як МОП? Сенса існування організації був для нього незрозумілим. На тлі виступу російського прем'єра, який запросив наступну сесію МОП в Москву, заява виглядала панічною. Делегат із Непалу – міністр праці пан Раї невдоволено зауважив, що 60 млн осіб володіють половиною багатств світу. Делегат із Японії зажадав від свого африканського колеги пояснень, звідки в нього з'явилися претензії до деяких японських підприємств, а також що це за підприємства.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ

На конференції обговорювалася глобальна доповідь, присвячена реалізації Декларації МОП щодо фундаментальних принципів та прав у сфері праці. Цього разу вона стосувалася недопущення дискримінації в питаннях зайнятості та праці.

У ході конференції відбулися засідання низки комітетів, які обговорювали питання гідної праці для домашніх працівників (на порядку денному – другий раунд дискусій з метою прийняття відповідної конвенції та супутньої рекомендації), стратегічні завдання соціального захисту, регулювання праці та діяльності інспекції праці, застосування конвенцій і рекомендацій.

На високому рівні пройшли тематичні дискусії: «Молодь арабських країн: прагнення до соціальної справедливості», «Молодь світу – двигун змін», «Зайнятість та соціальна справедливість у глобалізованій економіці», «Роль гідної праці в досягненні більш справедливої, «зеленої» і сталої глобалізації», про концепцію нової ери соціальної справедливості. Делегати також розглянули положення і висновки доповіді, присвяченої становищу працівників на окупованих арабських територіях.

Напередодні Всесвітнього дня боротьби з дитячою працею, що відзначається 12 червня, делегати обговорили проблеми дітей, зайнятих на небезпечних видах робіт.

ВИМОГА ДО ПЕНСІЙНОЇ РЕФОРМИ

За висновками незалежних експертів МОП, перш ніж ставити питання про пенсійну реформу, уряд має здійснити об'єктивну оцінку перспектив для людей пенсійного віку. На жаль, констатують представники Федерації профспілок України, цього так і не було зроблено.

У новому пенсійному законодавстві мають бути сформульовані положення, які допомагатимуть тим, хто бажає продовжувати працювати.

Збільшуючи пенсійний вік, влада має переглянути політику інтегрування пенсіонерів у ринок праці, надати їм можливість працювати далі, враховуючи при цьому фізичний та психічний стан, можливість для влаштування на роботу й отримання освіти або професійної підготовки.

ПОБУДОВА МАЙБУТНЬОГО

У перший літній день у Женеві відкрилася ювілейна 100-та Конференція Міжнародної організації праці.

Вона знаменувала собою настання нової ери боротьби за соціальну справедливість, проти безробіття та неповної зайнятості, подолання соціально-економічних наслідків фінансово-економічної кризи. Конференція відбувалася з 1 по 17 червня, і за ці дні її відвідали канцлер Німеччини Ангела Меркель, президент Індонезії Сусіло Бамбанг Юдхойоно, прем'єр-міністр Росії Володимир Путін, президент Фінляндії Тар'я Халонен та інші. У роботі ювілейної Конференції МОП та її комітетів узяла участь і делегація ФПУ на чолі з Головою Василем Хара.

Українська делегація на 100-й Конференції МОП

ІЗ ВИСТУПУ КАНЦЛЕРА ФРН АНГЕЛИ МЕРКЕЛЬ

«3 часів свого заснування Міжнародна організація праці демонструвала свою відданість служінню людству, поставивши себе на службу соціальній справедливості. У конкретному плані це означає, і також стосується 100-ї сесії Міжнародної конференції праці, на якій я маю честь бути присутньою, – сприяння створенню продуктивних робочих місць, розвиток прав трудящих і забезпечення їх гідною працею, розширення соціального захисту і зміцнення соціального партнерства.

Соціальна ринкова економіка, як ми знаємо на прикладі Німеччини, стає сильною тільки тоді, коли відбувається діалог, навіть якщо його важко налагодити. Діалог, який не просто полягає у грі слів – іноді у нас дебати доходили до точки кипіння, але шляхи для спілкування завжди залишалися відкритими.

Хотілося б відзначити Глобальний пакт про робочі місця. Це свого роду інструмент, який МОП створила під час міжнародної економічної та фінансової

кризи з метою стримання зростання безробіття та для забезпечення соціального захисту. Звісно, МОП не має вирішувати проблеми, які національні уряди та соціальні партнери не змогли розв'язати. Це справа самих країн. Але МОП може простягнути руку допомоги, вона має багатий досвід своїх країн-членів, і завдяки йому можна створити глобальну мережу робочих місць, якою кожен би міг скористатися.

Я хотіла б розповісти про власний підхід до пошуку виходу з кризи на основі нашого багаторічного досвіду функціонування соціальної ринкової економіки.

У 2009 році наша економіка скоротилася майже на 5% у зв'язку зі значною залежністю від експорту. Оскільки наша країна в основному не має природних ресурсів, ми зупинилися і замислилися, що саме робить Німеччину сильною. Яким скарбом ми володіємо? І зрозуміли, що, з одного боку, наша сила в наших роботодавцях – не лише великих компаніях, а й малих та середніх підприємств. З іншого боку, в наших працівниках, які нерідко працювали в одній компанії протягом тривалого часу. Ми зрозуміли, що вкрай важливо зберегти зв'язок між роботодавцями та працівниками у ці важкі часи, тому що маємо справу з висококваліфікованими працівниками, і ми зазнали б величезних втрат, якщо б підтримали їх.

Тому ми запровадили короткий робочий день, але спершу не були впевнені, що компанія дійсно повірить, що це діятиме. Якби вони не вірили в майбутнє своєї компанії, вони б, напевно, звільнили людей, а не тримали їх, бо це вимагає від роботодавця додаткових витрат.

На щастя, все завершилось добре, але лише завдяки тому, що компанії повірили у своє майбутнє і що держава була готова і справді хотіла інвестувати значну суму податкових коштів у фінансування програми з упровадження короткого робочого дня.

Іншими словами, все спрацювало лише тому, що три партнери виявилися готовими взяти на себе відповідальність. А це відбулося лише завдяки тому, що соціальне партнерство вже було добре налагоджене ще до початку кризи і на нього вже погодилися соціальні партнери.

Урок, який ми маємо вивести, полягає у тому, що слід більше інвестувати в соціальне партнерство в період економічного піднесення. Це було однією з причин, чому ми тоді, коли експорт став знову зростає, змогли спертися на кваліфіковану робочу силу і використати цей пакет фінансового стимулювання таким чином, що він насправді змінив нас.

Одним із важливих аспектів соціального партнерства є вільні колективні переговори. Я не хочу приховувати, що у нас відбуваються палкі суперечки щодо вибору між законодавчим встановленням мінімальної заробітної плати

та правом соціальних партнерів самостійно встановлювати заробітну плату.

У нових сферах зайнятості ми, на жаль, не маємо такого високого рівня організації, який ми зазвичай мали у традиційних галузях промисловості. У нових галузях частіше зустрічається мінімальна заробітна плата, яка діє тільки у конкретній галузі, порівняно з тими сферами, де автономія соціальних партнерів уже твердо встановлена.

Програма гідної праці МОП є загально визнаним інструментом, завдяки якому ми досягнуто результатів, особливо це стосується країн, що розвиваються, де спостерігається динамічний розвиток робочого середовища, яке змінюється щодня».

ІЗ ВИСТУПУ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРА РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ВОЛОДИМИРА ПУТІНА

«Ефективність МОП базується на її унікальному тристоронньому форматі, у якому уряди, роботодавці

і профспілки мають рівні права голосу під час ухвалення рішень. Саме конструктивний соціальний діалог дав змогу МОП вийти на оптимальні й виважені ініціативи в ході глобальної фінансово-економічної кризи 2009–2010 років, коли міжнародне співтовариство зіткнулося з дійсно серйозним викликом.

Бізнес прагне максимально підвищити продуктивність праці, скоротити витрати й збільшити свої доходи, часто вдаючись і до зниження заробітної плати, і навіть до ліквідації робочих місць. Нерідко нехтують, на жаль, і безпекою при організації трудового процесу. Для працівника ж важливо добитися гідних умов праці і справедливої оплати за свій внесок в економічний процес і формування прибутку. Слід бути відвертими: ми перебуваємо в постійному контакті з нашими профспілками і часто сперечаємося. Звісно, дуже важливо, щоб представники трудящих були людьми економічно підкованими, грамотними, щоб їхні вимоги відповідали реаліям і можливостям.

Загалом є очевидною ситуація, за якої завдання економічної ефективності або інтереси державної доцільності не завжди збігаються з імперативом соціального й гуманітарного розвитку – це, на жаль, потрібно визнати.

Як зрівноважити інтереси держави, бізнесу і найманих робітників? Як створити умови для гідної

праці і при цьому зберегти найважливіші економічні, ринкові індикатори й індекси зростання? Нині ніхто не має універсального й системного рішення. Тому так важливо розпочати якнайширше, зацікавлене обговорення ідей, концепцій і різних думок, відкрити дискусію, не обмежену професійними рамками, яка сприятиме формуванню по-справжньому правильної відповіді.

Чудові можливості для комплексного «мозкового штурму» має у своєму розпорядженні ваша організація – Міжнародна організація праці. Унікальність МОП, повторю, в тому, що тут на одному майданчику присутні і уряди, і бізнес, і профспілки, тобто спочатку закладені об'єктивні умови для роботи над дійсно всесторонньо збалансованими рішеннями. А те, що МОП поставила цю тему у центрі уваги, підтверджує Глобальний пакт про робочі місця, який був прийнятий у червні 2009 року. Причому прийнятий односторонньо. Основна теза цього документа – відмова від простих рішень при реалізації антикризових заходів, насамперед таких, як урізання зарплати і соціальних гарантій трудящих. Зазначу, що в Росії не просто підтримують Глобальний пакт, а й роблять усе можливе, щоб тягар економічних негараздів не лягав тільки на плечі людей. Цим ми керувалися під час підготовки і реалізації національної антикризової програми.

З ГІДНОЮ ПРАЦЕЮ

Голова ФПУ Василь Хара вручає сувенір виконавчому директору Міжнародного бюро праці Гаю Райдеру

Ми на своєму досвіді переконалися, як важливо мати налагоджені і перевірені механізми регулювання трудових відносин, дієві інструменти соціального партнерства, які дозволяють вирішувати виникаючі проблеми через переговори, пошук компромісів, взаємне врахування інтересів і реальних можливостей. У результаті нам вдалося зберегти базові соціальні стандарти і конструктивні відносини між усіма сторонами соціального партнерства.

Ми не стали заморожувати пенсії, допомогли, зарплати бюджетників. Ми не стали переносити на потім затребувані проекти з модернізації охорони здоров'я й освіти, демографічного розвитку та підтримки сім'ї. Росія – єдина країна в світі, яка в розпал кризи підготувала і провела масштабну модернізацію пенсійної системи: минулого року пенсії в Росії було збільшено відразу, за один рік, на 45%. І не тільки пенсії, ми проіндексували всю соціальну допомогу, всю без винятку. Усе, що планувалося в докризовий період, усе було зроблено.

Ми продовжили удосконалювати трудове законодавство, зокрема впровадили кращі міжнародні трудові стандарти, закріплені в документах МОП. Так, у 2010 році було ратифіковано чотири конвенції МОП, в тому числі Конвенцію про захист прав представників працівників, яка розширює можливості для діяльності профспілкових

організацій на підприємствах. Із російської економіки, бюджетної сфери слід вивести неефективну зайнятість, а натомість створити не менше 25 млн сучасних, високооплачуваних робочих місць. Це дуже непросте завдання, але його можна реалізувати. Йдеться і про створення нових робочих місць, і про реставрацію існуючих нині.

ІЗ ВИСТУПУ ПРЕЗИДЕНТА РЕСПУБЛІКИ ІНДОНЕЗІЯ СУСЕЛО БАМБАНГА ЮДХОЙОНО

«Ми також закликаємо профспілки і трудящих працювати разом задля наших спільних інтересів, щоб зберегти реальний сектор економіки й уникнути масових звільнень. Така співпраця та взаєморозуміння довели свою ефективність. Прикладом цього є той факт, що протягом 2008–2009 років із 116 млн робітників країни втратили роботу менше 0,05%. Таким чином, серед країн Азії та решти світу Індонезія є однією з тих, що най-

менше постраждали від кризи.

Ми створюємо ще недостатньо робочих місць, які б забезпечували трудящим добробут. Вони та їхні діти повинні мати гарантії на майбутнє. Гідні робочі місця – джерело гідності, рівності та відчуття благополуччя.

З огляду на те, що праця є основним елементом та рушієм розвитку, трудящі мають одними з перших користуватися плодами розвитку. Політика та стратегія держав повинні формуватися так, щоб забезпечити їм їхню частку економічного «пирога». Більшу увагу слід приділяти молодим працівникам, бо саме вони є основою майбутніх трудових ресурсів.

Демократія передбачає участь трудящих у процесі прийняття рішень, які впливають на їхнє життя. Щоб досягти такого демократичного процесу, діалог між урядом, роботодавцями та трудящими повинен бути ефективним.

Іншим важливим питанням, яке нам належить вирішити напередодні нової ери соціальної справедливості, є тяжке становище робітників-мігрантів. За попередніми оцінками, в світі їх офіційно налічується 150 мільйонів. Вони відіграють важливу роль у нових соціальних відносинах, і ми не можемо ігнорувати їх внесок у глобальний ринок праці, а також економіку своїх країн. В Індонезії робітників-мігрантів називають «економічними героями» через їхню напружену працю і без-

межну відданість своїм сім'ям на батьківщині.

Також важливе значення для побудови нової ери соціальної справедливості має зайнятість молоді. Враховуючи, що майже половина населення світу – це молоді люди віком до 25 років, вони можуть зробити значний внесок у глобальне процвітання. Проте, доповідь МОП демонструє, що 81 млн серед 620 млн економічно активного населення планети віком від 15 до 24 років були безробітними станом на кінець 2009 року. Це найвищий показник із 1991 року.

Врешті-решт, давайте працювати разом над покращенням умов життя і праці трудящих усього світу. Давайте об'єднаємо наші зусилля і перетворимо нову еру на еру соціальної справедливості».

ІЗ ВИСТУПУ ПРЕЗИДЕНТА ФІНЛЯДСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ ТАР'Я ХАЛОНЕН

У своєму виступі на відкритті 100-ї щорічної Конференції Міжнародної організації праці президент Фінляндії Тар'я Халонен нагадала про «відсутність

“ Виклики сучасності, безумовно, є складнішими за все, із чим нам доводилося стикатися раніше. Головний серед них – це створення майбутнього, в якому центральне місце посидатиме забезпечення всіх трудящих гідною працею. В іншому випадку ера соціальної справедливості, про яку говорив Генеральний директор Міжнародного бюро праці Хуан Сомавія в обговорюваній доповіді, залишиться недосяжним ідеалом. Зростання нерівності в усьому світі призводить до того, що не минає жодного дня, аби обурені працівники не виходили на вулиці своїх міст, протестуючи проти влади і капіталу! Усе це змушує визнати, що робота МБП та країн-членів є недостатньо ефективною.

Із виступу Голови Федерації профспілок України Василя Хара

соціальної справедливості» в світі та про нагальну необхідність формування політики МОП у напрямку «зменшення напруженості, забезпечення більшої справедливості та зміцнення безпеки в світі».

У Філадельфійській декларації йдеться також про те, що МОП необхідно захочувати розробку програми соціального забезпечення з тим, щоб гарантувати базовий дохід для всіх, хто потребує захисту.

«Останні події у Північній Африці та на Близькому Сході вже вкотре відкрили нам очі і ми зрозуміли, що конфлікти виникають не лише через брак демократії, прав людини і верховенства закону, а й унаслідок відсутності соціальної справедливості.

Реалізація триади – економічного, соціального та екологічного сталого розвитку – повинна бути найголовнішим елементом роботи з безпеки. На глобальному рівні ООН спрямувала свої зусилля на прискорення позитивного розвитку, незважаючи на зростання кількості конфліктів, вирішення яких залежить від цієї всесвітньої організації. Реально сталий розвиток буде набагато кращим рішенням як стосовно зменшення людських

страждань, так і в економічному плані.

МОП відіграє вирішальну роль в обстоюванні прав людини та створенні більш безпечних норм соціально-трудового життя. Основні конвенції, прийняті організацією, залишаються надзвичайно актуальними. Водночас необхідно ще чимало зробити для їх реалізації на національному рівні в багатьох країнах світу. Зокрема, слід більше працювати над ліквідацією примусової праці та найгірших форм дитячої праці. Необхідно і надалі обстоювати право трудящих на об'єднання та колективні переговори. Ми повинні дотримуватися цих основних прав на шляху пошуку засобів удосконалення світової економіки.

У доповіді Всесвітньої комісії МОП із соціального виміру глобалізації, про яку я згадувала раніше, міститься низка рекомендацій. В одній із них йдеться про те, що робота над перетворенням глобалізації на справедливе суспільство починається вдома. Фінляндія й інші скандинавські країни мають власні моделі соціального суспільства. Саме тому всі вони входять до числа найбільш конкурентоспроможних країн світу».

НОВЕЛА

З ПІЛЬГАМИ КАБМІН УП

РАЙСА ЧИРВА,
«ПВ»

Найбільша кількість судових позовів, у яких громадяни виборюють і обстоюють свої конституційні права, стосуються різного роду пільг. Сподіватися, що таких позовів поменшає в майбутньому, марно, адже Верховна Рада планує ухвалити законопроект, у якому Кабмін просить депутатів скасувати пільги практично для всіх категорій населення. А ще – «впорядкувати» норми обсягу пільг і механізм їх нарахування. Що криється за цими пропозиціями і якими наслідками обернеться законопроект для громадян України?

ПОСПІХ НА ВИМОГУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ

Кабінет Міністрів подав до Верховної Ради проект закону України «Про гарантії держави щодо виконання рішень суду», яким встановлено гарантії держави щодо виконання рішень Європейського суду та виконавчих документів, визначених Законом України «Про виконавче провадження». Летять про зміни розміру різного роду пільг і нові

порядки їх надання. Суть проекту в тому, що Кабінет Міністрів самостійно визначатиме і коло пільговиків, і розмір дотацій, і порядок виплати.

Грубо кажучи, Кабмін опікуватиметься пільгами в ручному режимі. Питання нарахування державної допомоги залежатиме від суб'єктивної думки чиновників, а не від закону. У кого міцніше лобі – той може не переїматись. На думку багатьох, якщо законопроект усе ж проголосують, це призведе до ще стрімкішого зростання корупції, адже розподіл пільг ста-

не непрозорим і неконтрольованим. У ручному розподілі дотацій криється ще один досить суттєвий момент: наближення парламентських виборів. От тоді можна «кинути» пільги на той чи інший електоральний провал. «Адресне» використання бюджетних грошей набуде політичного підґрунтя. Бо пільги начебто й не скасовуються, але Кабінет Міністрів отримує повноваження щодо їх визначення і призначення. Згідно з текстом документа, соціальні виплати та пільги «чорнобильців», «афганців», ветеранів та

інвалідів війни, міліціонерів, шахтарів, медиків і вчителів відтепер будуть регулюватися не законодами, прийнятими Верховною Радою, а Кабінетом Міністрів у ручному режимі, що прямо суперечить чинній Конституції України. І ще один момент: порядок і розмір виплат Кабмін встановлюватиме з урахуванням реальних фінансових можливостей держави. Тож уряд може послатися на великий зовнішній борг України і відмовити громадянам у соціальній допомозі.

Опозиція вимагає відкликати законопроект. Бо, на її думку, позбавлення прав на пільги людей, що постраждали внаслідок чорнобильської катастрофи, – то відверте знущання над потерпілими. У відповідь на ці заяви відреагував прем'єр Микола Азаров: «Ніколи уряд на це не піде і не ініціює скасування цих пільг». Ще й дорікнув журналістам, щоб не сміли гнатися ні за рейтингами, ні за іміджем, і взагалі не підписували демагогам. Бо, наголосив очільник уряду, ніколи заради своєї політичної вигоди не можна брехати й обманювати людей. Та

й взагалі уряд робить все можливе, аби забезпечити виконання зобов'язань держави з надання пільг.

Чому законопроект прив'язали до виконання вимог, встановлених Європейським судом з прав людини? Це запитання лишається відкритим навіть для депутатів. Ініціатори документа, поданого на розгляд парламенту, заявляють про дотичність обох тем, бо після ухвалення зако-

нопроекту про зміну чи скасування пільг у Європейського суду побільшає роботи. А це дає привід заявити, що вже на початку реформи системи пільг програмується її провал. До того ж, законопроект не охоплює всіх видів пільг, відтак говорити про комплексний підхід до вирішення проблеми не доводиться. Підготовлений поспіхом, «під галас» про виконання обов'язку перед європейськими інституціями, законопроект навряд чи змінить ситуацію на краще. Навіть експерти вбачають у виконанні рішень Європейського суду приховане скасування пільг. Єдине, що можна прогнозувати, – тотальний спротив тих, хто так чи інакше на них розраховував, або існуюв практично за рахунок дотацій.

Близько

18 млн

українців (понад третину населення), за даними Держкомстату, мають певні пільги.

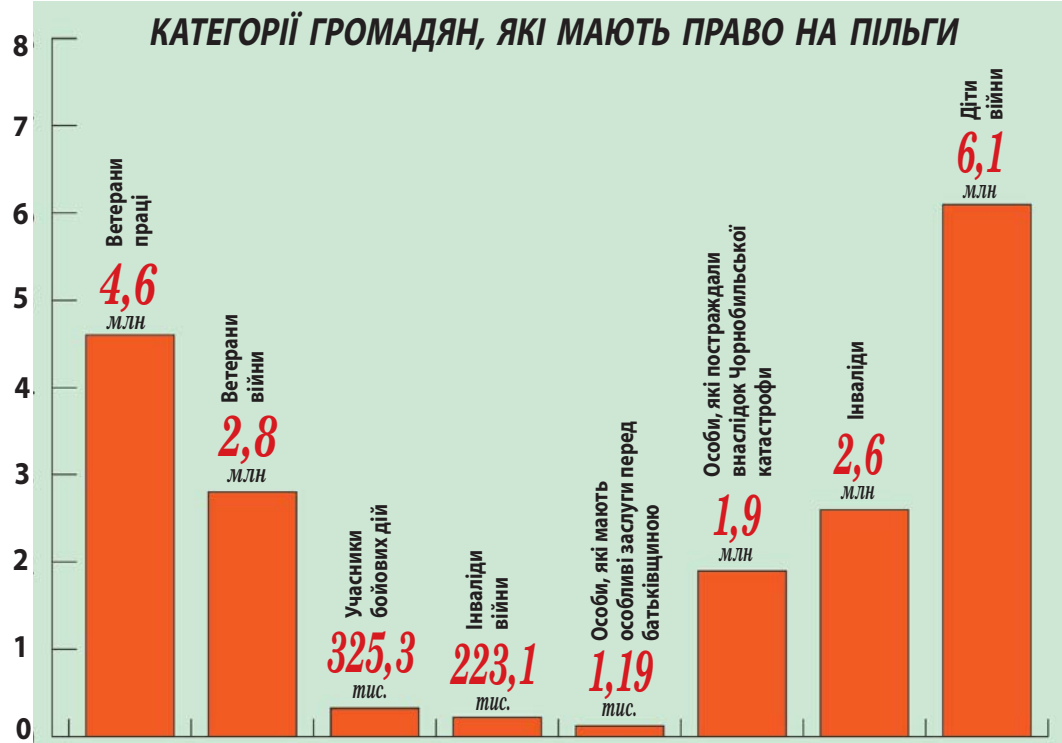
Загалом нараховується більше 600 категорій пільговиків, а права на отримання пільг регламентуються майже 50 законодавчими і підзаконними нормативно-правовими актами.

ЗАВУАЛЬОВАНЕ РЕФОРМУВАННЯ

Реформа системи пільг наразі потрібна як ніколи. Питання реформування постало не сьогодні, як прив'язка до згаданого законопроекту. Дискусії точаться досить давно. Кількість пільговиків завелика на-

ДО РЕЧІ

Проектом закону України «Про гарантії держави щодо виконання рішень суду» вносяться зміни до 12 законів України, що стосуються нарахування пільг. Зокрема, «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», Основ законодавства про культуру, Основ законодавства про охорону здоров'я, законів «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні», «Про пожежну безпеку», «Про жертви нацистських переслідувань», «Про соціальний захист дітей війни», «Про міліцію», «Про прокуратуру», Грничого закону України та ін.

КОРАЄТЬСЯ САМОТУЖКИ

віль для благополучної держави – 600, якщо не більше, категорій громадян, які мають право на отримання пільг, дотацій чи інших гарантій. За різними оцінками експертів, майже третина державного бюджету витрачається в різних формах на ці потреби. Виконанню соціальних зобов'язань державою перешкоджають величезні борги перед міжнародними фінансовими інституціями. Сьогодні ця цифра становить 90 млрд доларів, а ми не тільки не повертаємо борги, а застигли в очікуванні нових кредитів. Тож витрачати третину державного бюджету на пільги – велика розкіш. Переглянути реєстр із 600 категорій – не чиясь примха, а велинний час. Підходити до цього перегляду треба комплексно, аби це виглядало як розумний підхід, справжня реформа, а не чергове латання дірок – без будь-якої системи і майже похапцем. Хоча держава начебто й зацікавлена в реформі і ухвалює відповідні концепції та стратегії. Наразі впроваджується Стратегія упорядкування системи надання пільг окремим категоріям громадян до

2012 року, затверджена Кабінетом Міністрів два роки тому. Та її наслідків на зменшенні витрат із бюджету чомусь не відчутно. Що цікаво: право на отримання пільг регламентується майже 50 законодавчими і підзаконними нормативно-правовими актами. А до цієї кількості долучаються ще й поправки, додатки та інші нотатки. Складається враження, що ініціатори створення цих документів самі блукають навпацки в нормативно-правовому пільговому полі, на якому одночасно «грають» 18 мільйонів пільговиків.

Досі не можуть дійти згоди в питанні встановлення пільг особам за професійною чи службовою ознаками. Ніхто не заперечує, що це – пережиток радянської системи, за якої вони були встановлені. Однак ламати ці стереотипи надзвичайно важко, адже є побоювання, що можна наразитися на шалений опір представників тих категорій, які отримують пільги за професійною ознакою. А це – військовослужбовці, працівники міліції, пожежної охорони тощо, народні депутати України, працівники судів,

СЕРГІЙ ТІГІПКО,
ВИЦЕ-ПРЕМ'ЄР –
МІНІСТР СОЦІАЛЬНОЇ
ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

прокуратури, особи, які працювали в шкідливих умовах виробництва і з загрозою професійного захворювання. Тоді як це пов'язане з принципом рівності громадян, закріпленім у Конституції України? Запитанн більше, ніж відповідей.

Схоже, що й нині, як і два роки тому, в урядовців немає чіткого бачення пільгового реформування. Бо навіть головний реформатор країни Сергій Тігіпко на прохання роз'яснити суть реформи від чіткої відповіді ухилився, мовляв, ми хочемо

запровадити світові принципи. Сетбо, якщо людина заможна, то не повинна претендувати на жодні преференції. Зеконумлене на багатих Кабмін хоче віддати бідним. Утім, це лише ідея, попередив пан Тігіпко. І цього року навряд чи буде втілена в життя.

А щодо скасування пільг, то тут зволікати не збираються. Кабмін проситиме парламентарів скасувати пільги фактично для всіх категорій. Зокрема, збираються обмежити їх шахтарям, лікарям, правоохоронцям,

ветеранам праці та «чорнобильцям».

ЯКЩО ЗАКОНОПРОЕКТ ПРОГОЛОСУЮТЬ

Від скасування пільг постраждають не тільки «чорнобильці». Профспілки вираховали, що в разі ухвалення законопроекту ще п'ять найбільш вразливих соціальних груп почуватимуться обділеними. Це – ветерани праці, ветерани війни, інваліди, діти війни та пенсіонери, які мають право на пільговий проїзд. По відношенню до ветеранів війни взагалі вийшло не дуже гарно. Бо пропонуються зміни до Закону, в якому йдеться, що до Дня Перемоги учасники бойових дій мають щорічно отримувати від держави разову грошову допомогу в розмірі п'яти мінімальних пенсій за віком. Автори урядового законопроекту цю пільгу начебто й залишають. Однак замість чіткого «в розмірі п'яти мінімальних пенсій за віком» пропонують невизначене: «виплачується разова грошова допомога в розмірі, який визначається Кабінетом Міністрів

України». Усе приховано й завуальовано.

Голова парламентського Комітету з питань національної безпеки й оборони Анатолій Гриценко дає свою оцінку тому, що відбувається на тлі реформування пільг і дотацій: «Якби Янукович, Азаров і Тігіпко справді хотіли впорядкувати систему пільг, вони внесли б законопроект, скажімо, «Про реформування системи груп почуватимуться обділеними. Це – ветерани праці, ветерани війни, інваліди, діти війни та пенсіонери, які мають право на пільговий проїзд. По відношенню до ветеранів війни взагалі вийшло не дуже гарно. Бо пропонуються зміни до Закону, в якому йдеться, що до Дня Перемоги учасники бойових дій мають щорічно отримувати від держави разову грошову допомогу в розмірі п'яти мінімальних пенсій за віком. Автори урядового законопроекту цю пільгу начебто й залишають. Однак замість чіткого «в розмірі п'яти мінімальних пенсій за віком» пропонують невизначене: «виплачується разова грошова допомога в розмірі, який визначається Кабінетом Міністрів

України». Усе приховано й завуальовано.

А деякі експерти прогнозують навіть соціальний вибух, лякаючи грецьким або навіть африканським сценарієм розвитку подій. Адже, як показує практика революцій останнього часу, на протести підіймаються люди, доведені до відчаю...

ЖИТОМИРЩИНА

**ЛЯЛЬКИ-МОТАНКИ
ОБЕРІГАТИМУТЬ
МАЛЕЧУ В
БЕРДИЧІВСЬКОМУ
ДИТСАДОЧКУ**

На початку червня в м. Бердичеві, що на Житомирщині, відбулося урочисте відкриття музейної кімнати ляльки-мотанки в дитячому садочку № 4 «Берегиня», на яке завітали заступник голови Профспілки працівників освіти і науки України Сергій Романюк та заступник голови Житомирського обласного комітету профспілки Микола Красько.

Лялька на щастя, лялька, яка виконує бажання, лялька-зерновниця, пара ляльок молодят на весіллі, лялька-няня... Таким є дивовижний світ української ляльки-мотанки, яка, за народними повір'ями, має чарівні властивості і захищає людину від злого сили та лихого ока протягом усього життя. Усі експонати, а їх понад 130, виготовлені руками вихователів дитячого садочка і маленькими майстрами, які із задоволенням долучилися до створення лялькового музею. Завідувачка дитячого навчального закладу «Берегиня» Світлана Чумак у своєму інтерв'ю одній місцевій газеті наголосила: «Берегиня – це жінка, мама, вихователь. Тому ми всі разом вирішили відкрити в себе музей ляльки-мотанки. Адже вона – оберіг усього жіноцтва, усього людства. Нині мистецтво мотання ляльок відроджується, а відродження національної культури і традиції є одним із головних завдань у вихованні дітей». У кімнаті представлені ляльки, виготовлені з різноманітних природних матеріалів за давньою методикою «нерізане, неколоте». Лялька виготовлялася з легкого тканини і без ножиць. Голку чи ножиці можна було брати лише для оздоблення мотанки.

За словами заступника голови освітянської профспілки Сергія Романюка, найвражаючим експонатом є лялька «Берегиня». Вона на рахунок 320 маленьких ляльчок – саме стільки діток ходить до дитсадка. А розмаїття барвистих іграшок милує око всіх відвідувачів. «Дуже приємно від того, що незважаючи ні на що, наші освітяни не лише навчають, виховують, а й передають ту давню мудрість, українські традиції сучасним дітям, які зростають на інших цінностях. Сьогодні лялька-мотанка – це не лише модна забавлянка для дітей, а й оберіг для усієї родини», – наголосив Сергій Романюк. Ентузіазм вихователів підхопили й батьки, тож після невеличкого майстер-класу педагогів садочку вже кожен тримав у руках шматочок пам'яті, помічницю і просто чудовий подарунок. Відтепер садочок «Берегиня» має справжній оберіг, який допомагає всім відвідувачам музейної кімнати відшукати й зберегти в собі чарівний дитячий світ мамині пісні та бабусиної казки, збагнути, наскільки міцне коріння народної пам'яті. А лялька, зроблена власними руками, даруватиме тепло та спокій усієї родини.

**ІННА ЖУРАВЕЛЬ,
МЕДІА-ЦЕНТР ФПУ**

ЗАПОРІЖЖА ТА ХАРКІВЩИНА

Керівники Об'єднання профспілок Харківської області, Запорізької облпрофради та їхніх членських організацій провели в Запоріжжі спільний семінар з метою обміну досвідом роботи. Таке представництво в заході зумовлене тим, що обидва регіони мають багато спільного, адже і Харків, і Запоріжжя є промисловими центрами України.

ЗВ'ЯЗКИ МІЦНІШАЮТЬ

У свою чергу, області мають і багато спільних проблем, шляхи вирішення яких обговорювалися під час зустрічі профспілкового активу двох об'єднань. За підсумками обговорення було прийнято звернення до Президента України Віктора Януковича, в якому зазначається: «Ми, представники профспілкових об'єднань Харківської та Запорізької областей, підтримуємо Ваші дії, спрямовані на поліпшення життя населення країни. Водночас висловлюємо стурбованість кризовим станом промисловості в цілому та низки державних підприємств. Для зміни ситуації на краще профспілки неодноразово зверталися до вищого керівництва країни, ініціювали про-

ведення спільних колегій, нарад, засідань, за їх підсумками підписувалися угоди, видавалися розпорядження й доручення, представники уряду відвідували підприємства, обіцяючи конкретну допомогу. А проблеми підприємств лише поглиблювалися, уся ця допомога, на жаль, обмежувалась заміною керівників, нерідко одноразовою, що свідчить ще й про відсутність системної роботи з підбору керівних кадрів. Враховуючи сумний досвід знищення багатьох промислових підприємств, відсутність єдиної державної політики в питанні розвитку промислового комплексу країни, збереження робочих місць, наполягаємо на тому, щоб Ви, шановний Вікторе Федоровичу, як вища посадова осо-

ба держави, вжили всіх можливих заходів для стабільної роботи промислового комплексу країни». Також на семінарі розглянуто питання охорони праці, захисту трудових, соціально-економічних прав та інтересів членів профспілки, оздоровлення, реабілітації та ін. Учасникам заходу було запропоновано вивчити позитивний досвід роботи з питань програми семінару безпосередньо на підприємствах та установах Запоріжжя. Насичена програма дводенного перебування харківської делегації включала знайомство з виробництвом на ЗАТ «Запорізький автомобілебудівний завод», відвідини легендарної ДніпроГЕС, санаторію «Великий Луг», який славиться на всю Україну

своїм відділенням реабілітації. Насиченою та цікавою була й культурна програма, під час якої гості ознайомилися з Національним заповідником «Хортиця», історико-архітектурним комплексом «Запорізька Січ», а також отримали незабутні враження від вистави Кінного театру на острові Хортиця, під час якої, до речі, голову Об'єднання профспілок Харківської області Сергія Тесленка було урочисто посвячено в козаки. За підсумками спільного семінару для зміцнення зв'язків між Харківським та Запорізьким обласними профоб'єднаннями досягнута домовленість про укладення угоди про співробітництво.

**ХАРКІВСЬКЕ ОБЛАСНЕ
ПРОФОБ'ЄДНАННЯ**

КИЇВЩИНА

ДОСВІД ЗАЙВИМ НЕ БУВАЄ

Делегація профспілкових активістів Київщини на чолі з головою обласної організації Профспілки працівників освіти і науки України Анатолієм Цикалюком перебувала з візитом на Івано-Франківщині.

Мета поїздки – ознайомитися з роботою загальноосвітніх навчальних закладів області й обмінятися досвідом.

Учасники делегації зустрілися зі своїми колегами – членами Івано-Франківського обкому профспілки. Основна тема семінару профактиву – шляхи вдосконалення роботи профспілкових організацій, їх виборних органів із виконання рішень VII з'їзду Профспілки працівників освіти і науки України.

**КИЇВСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОФСПІЛКИ
ПРАЦІВНИКІВ ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**

ДНІПРОПЕТРОВЩИНА

ЕСТАФЕТА ЗДОРОВ'Я

Медики Дніпропетровщини взяли участь у традиційній «Естафеті здоров'я». На старт вийшли 20 команд лікувально-профілактичних закладів області та Дніпропетровська.

І це не просто данина моді! Останнім часом через певні причини, зокрема збільшення психоемоційного навантаження, професія медичного працівника є однією з найважчих. Отже, щоб рятувати чужі життя, медикам потрібно піклуватися й про себе, а без постійного тренування організму, здорового способу життя годі й розраховувати на те, щоб витримати сучасні стреси. Найбільш вдало виступили в естафеті команди обласних офтальмологічної та дитячої лікарень, діагностичного центру, а також наркологічного диспансеру. Ці ж колективи взяли гору й в інших змаганнях, серед яких надання допомоги важкопораненим, а також доволі «екзотичні» гонки із зав'язаними очима на каталках і метання шприців, що викликали неабияке пожавлення серед уболівальників.

ДНІПРОПЕТРОВСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ ПРОФСПІЛОК

Федерація профспілок України є засновником 17 підприємств, володіє контрольними пакетами акцій трьох акціонерних товариств і є учасником товариства з обмеженою відповідальністю. Майновий комплекс ФПУ – це не лише можливість одержувати прибуток, а й майже 18 тисяч робочих місць по всій Україні. Чіткий контроль, прийняття правильних рішень, належне обстоювання, а подекуди й відбивання власних прав і майна, кваліфіковані керівники й працівники – ці та багато інших факторів допомогли профспілкам у минулому році перевищити розмір очікуваного чистого прибутку на понад 140%. Яким чином вдалося досягти таких високих результатів у 2010 році та які плани має Федерація щодо фінансово-господарської діяльності на поточний рік – у нашому матеріалі.

МАЙНОВІ ПИТАННЯ – ФІНАНСОВІ ЗДОБУТКИ

ПОПРАЦЮВАЛИ... НЕ НА ПОВНУ СИЛУ

Найбільшу частину минулорічного прибутку, отриманого всіма підприємствами і товариствами, а це понад 87%, заробило ПрАТ «Укрпрофоздоровниця». І це не дивно, адже в усі часи профспілкові санаторії завжди працювали на достойному рівні, а в нинішніх умовах серйозної конкуренції – це ще складніше, ніж будь-коли. Солянці Ялта, Одеса, Євпаторія, чарівні Миргород, Хмельник, Закарпатський регіон тощо. Кожна людина бере щось для себе – спеку, море, гори чи ліс. Однак, порівняно із роботою приватних підприємств, низькою залишається ефективність діяльності більшості санаторно-курортних закладів цього товариства.

Незважаючи на великі, на перший погляд, цифри, все ж розмір чистого прибутку, отриманого суб'єктами господарювання ФПУ в 2010 році, зменшився порівняно з 2009 роком на 2,8%, що становить 1,7 млн гривень. Це пояснюється насамперед падінням платоспроможності українців в умовах подолання країною наслідків фінансово-економічної кризи. Зрозуміло, що коли у людей немає грошей, то бумерангом і попит на споживання товарів, робіт і послуг, зокрема й суб'єктів господарювання майнового комплексу ФПУ, значно знижується.

Також слід визнати, що з року в рік рентабельність

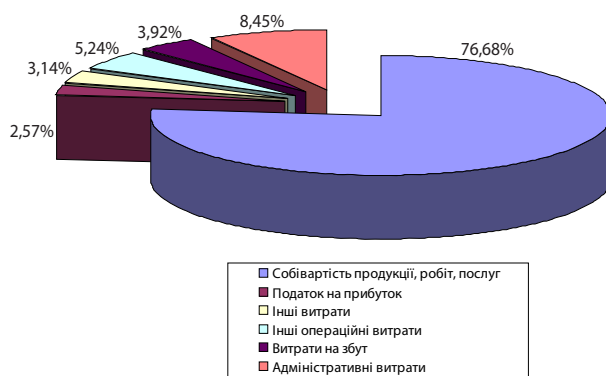
діяльності профспілкових підприємств значно менша, ніж існуючий рівень інфляції в державі. З цього випливає проста істина – отриманий унаслідок господарської діяльності чистий прибуток знецінюється протягом року. Тож не треба бути математиком, аби зрозуміти, що це перешкоджає створенню умов для реального розвитку майнового комплексу і капіталізації прибутку. А ще треба враховувати збільшення витрат ФПУ у зв'язку із зростанням величини комунальних платежів і цін на пально-мастильні матеріали, плати за землю та інші витрати, зокрема й адміністративні.

До того ж аналіз виконання планових показників окремо кожного підприємства майнового комплексу ФПУ свідчить, що далеко не всі з них повністю виконують планові завдання. Відсутність оборотних коштів не дає можливості проводити в повному обсязі ремонт та модернізацію основних фондів. Як наслідок – продовжує старіти матеріальна база більшості суб'єктів господарювання ФПУ.

Однак, повертаючись до приємних моментів, серед «відмінників», які перевиконали план надходження

**Понад
59,5 млн грн**
– розмір чистого прибутку ФПУ за минулий рік.

СТРУКТУРИ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВ ТА ТОВАРИСТВ ФПУ В 2010 р.

доходів, варто виокремити ОУСЦ «Спартак», Міжнародний центр культури і мистецтв профспілок, ЗАТ «Укрпрофтур», комбінат харчування ФПУ, фабрики «Євростиль» тощо.

ЗВІТНІСТЬ І КОНТРОЛЬ ВНЕСУТЬ КОРЕКТИВИ

Цьогорічні фінансові плани вже опрацьовано управлінням планування та аналізу департаменту профспілкового майна та внесено на розгляд балансової комісії за участю керівників і головних бухгалтерів підвідомчих підприємств. Фінансові плани акціонерних товариств розглянуто і затверджено під

час засідань наглядових рад.

В основу планів кожного підприємства і товариства на 2011 рік покладено помісячне розбиття показників фінансової та господарської діяльності, що передбачає відповідні терміни контролю і перевірки стану справ, зіставлення планів і їх виконання. Саме помісячні планування й аналіз виконання планів дозволять максимально оперативно оцінювати роботу окремих підприємств і майнового комплексу в цілому.

МАЄМО ПЕРСПЕКТИВИ Й МОЖЛИВОСТІ

Стосовно планів на майбутнє, то на поточний рік

давно визначені основні напрями роботи щодо формування реальних збалансованих показників бюджетів підприємств Федерації профспілок України і, що чи не найголовніше, підвищення їх рентабельності. Це, зокрема, прозоре використання коштів підприємствами шляхом відображення всіх доходів та обґрунтованість витрат у фінансових планах і посилення відповідальності керівників підприємств за виконання їх показників; зростання доходної частини (основний вид діяльності); зростання рівня рентабельності до 10%; збільшення доходів за рахунок ефективного використання майна та вдосконалення порядку передавання майна в оперативну оренду; зростання рівня

чистого прибутку; повне та своєчасне виконання внутрішніх і зовнішніх фінансових зобов'язань, особливо в частині розрахунків із бюджетами всіх рівнів та погашення поворотної фінансової допомоги, наданої ФПУ; визначення джерел формування і напрямів використання фінансових ресурсів; оптимізація грошових потоків для забезпечення платоспроможності кожного підприємства; удосконалення механізму контролю за ефективністю використання підприємствами матеріальних, фінансових і трудових ресурсів, зменшення обсягів непродуктивних витрат і витрат ресурсів під час надання послуг; недопущення зростання рівня дебіторської та кредиторської існуючих заборгованостей, а у разі перевищення їх рівня передбачити позитивне співвідношення темпів зростання дебіторської заборгованості над кредиторською; забезпечення підвищення рівня мінімальної заробітної плати відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України» та збереження міжкваліфікаційного співвідношення; подальше вдосконалення системи оплати праці та її мотивації; встановлення мінімального рівня рентабельності діяльності кожного підприємства майнового комплексу Федерації профспілок України на рівні 10%.

АННА РЕПІЧ,
«ПВ»

ПЕНСІЯ ЧИНОВНИКУ

ЗА ВИСЛУГОЮ РОКІВ

Я 10 років була державним службовцем, але потім тривалий час не працювала. Мій загальний трудовий стаж становить 27 років. Після досягнення 56-річного віку я пішла на держслужбу. Коли стаж роботи становив 10 років і 2 місяці, я звернулася до відділення Пенсійного фонду щодо призначення пенсії держслужбовця. Однак мені відмовили, посилаючись на те, що з наявним стажем я не маю права на таку пенсію. Чи правомірна така відмова?

Галина ОХРИМЧУК,
м. Ульяновка

Відповідно до ст. 37 ЗУ «Про державну службу» від 16.12.1993 № 3723, за одержання пенсії держслужбовця мають право особи, які досягли встановленого законодавством пенсійного віку, за наявності страхового стажу для чоловіків – не менше 25 років, для жінок – не менше 20 років, у тому числі стажу держслужби – не менше 10 років, та які на час досягнення пенсійного віку працювали на посаді держслужбовця; а також особи, які мають не менше 20 років стажу роботи на посаді, віднесених до категорій держслужбовця, незалежно від місця роботи на час досягнення пенсійного віку. Пенсія держслужбовця призначається в розмірі 80% від суми їх зарплати, на яку нараховують-

ся страхівески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, а особам, які на час звернення за призначенням пенсії не є держслужбовцями, – в розмірі 80% зарплати працюючого держслужбовця відповідної посади та рангу за останнім місцем роботи на держслужбі.

Відповідно до ст. 26 ЗУ «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 09.07.2003 № 1058-IV, особи мають право на призначення пенсії за віком після досягнення чоловіками 60 років, жінками – 55 років і за наявності страхового стажу не менше 5 років.

Таким чином, право на отримання пенсії державного службовця при досягненні 55-річного віку мали стаж держслужби не менше 10 років. Якщо ж на день настання пенсійного віку особа не перебувала на держслужбі, пенсія буде призначатися виключно за наявності не менше 20 років стажу роботи на посаді, віднесених до категорій держслужбовця.

УТОЧНЕННЯ

У № 23 «ПВ» у юридичній консультації «Відпочинок для матері» виявилася неточність. Слід читати: відповідно до ст. 19 Закону України «Про відпустки» та ст. 182 КЗпП зі змінами та доповненнями, жінці, яка працює та має двох або більше дітей віком до 15 років, або дитину інваліда, або всиновлену дитину, а також одинокій матері, батькові, який виховує дитину без матері (у тому числі й у разі тривалого перебування матері у лікувальному закладі), особі, яка взяла дитину під опіку, надається щорічна додаткова оплачувана відпустка тривалістю 10 календарних днів без урахування святкових і неробочих днів. За наявності цих підстав для надання такої відпустки її загальна тривалість не може перевищувати 17 календарних днів.

ДЕРЖАВА ДБАЄ

Я маю звання заслуженого працівника культури. Яка надбавка належить мені до пенсії і як вона призначається?
Василь ГОРЮБЧЕНКО,
м. Ірпінь

ЗА ОСОБЛИВІ ЗАСЛУГИ

Відповідно до пункту 6 частини 1 Закону України «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною» від 01.06.2000 № 1767 (далі – Закон), пенсії за особливі заслуги встановлюються особам, відзначеним почесним званням «заслужений» України, колишніх Союзу РСР та Української РСР, державними преміями України, колишніх Союзу РСР та Української РСР, нагородженим одним із орденів України або колишнього Союзу РСР, Почесною грамотою Президії Верховної Ради Української РСР або Грамотою Президії Верховної Ради Української РСР, а також особам, яким до 1 січня 1992 року було встановлено персональній пенсії союзного чи республіканського значення.

Особам, зазначеним у пунктах 2, 6–8 статті 1 Закону, пенсії за особливі заслуги встановлюються комісіями із встановлення пенсій за особливі заслуги перед Україною при Раді Міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київській та Севастопольській міських державних

КОМУ ЩО НАЛЕЖИТЬ

Пенсія за особливі заслуги встановлюється як надбавка до пенсії, на яку має право особа згідно із Законом, у таких розмірах прожиткового мінімуму, визначеного для осіб, які втратили працездатність:
від 35 до 40% – особам, зазначеним у пункті 1 статті 1 цього Закону;
від 25 до 35% – особам, зазначеним у пунктах 2–5 статті 1;
від 20 до 25% – особам, зазначеним у пунктах 6–8 статті 1.
Розмір надбавки визначається відповідними комісіями, зазначеними у статті 2 Закону, залежно від заслуг особи. У разі коли особа одночасно має право на надбавки, визначені в кількох пунктах статті 1 Закону, призначається надбавка, яка є більшою у максимальному розмірі.

адміністраціях, положення про які та їхній склад затверджуються відповідно Радіо Міністрів АР Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями.

Пенсії за особливі заслуги встановлюються громадянам, зазначеним у статті 1 Закону, які мають право на пенсію за віком, по інвалідності, у разі втрати годувальника та за вислугу років відповідно до закону.

Пенсія за особливі заслуги призначається із дня звернення за встановленням пенсії, але не раніше дати набрання чинності положень Закону, який встановлює право на таку пенсію. Днем звернення за встановленням пенсії вважається день прийому заяви про порушення клопотання про встановлення пенсії за особливі заслуги з усіма необхідними документами. Якщо заява надсилається поштою і при цьому подаються всі необ-

хідні документи, то днем звернення за встановленням пенсії за особливі заслуги вважається дата, вказана на поштовому штемпелі місця відправлення заяви.

У разі коли до заяви додані не всі необхідні документи, орган, що здійснює їх підготовку для встановлення пенсії за особливі заслуги, повідомляє заявнику, які документи необхідно надати додатково. Якщо вони будуть подані не пізніше 3 місяців із дня повідомлення про необхідність подання додаткових документів, то днем звернення за встановленням пенсії вважається день прийому або відправлення заяви.

У разі збільшення прожиткового мінімуму, визначеного для осіб, які втратили працездатність, органи, що виплачують пенсії, здійснюють перерахунок надбавки відповідно до цього прожиткового мінімуму, з урахуванням встановленого відповідними комісіями, зазначеними у статті 2 Закону, відсотка надбавки. Перерахунок здійснюється із дати встановлення нового розміру прожиткового мінімуму.

СОЦІАЛЬНА ДОПОМОГА

ДОПЛАТА ЗА ЗОНУ РИЗИКУ

За яким законом призначається додаткова пенсія непрацюючим пенсіонерам, які належать до четвертої зони постраждалих від чорнобильської аварії?
Аліна ТРЕТЬЯКОВА,
м. Біла Церква

Відповідно до статті 51 ЗУ «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», щомісячна додаткова пен-

сія за шкodu, заподіяну здоров'ю, призначається в розмірі 15% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність. Особам, віднесеним до кате-

горії 3, щомісячна додаткова пенсія за шкodu, заподіяну здоров'ю, призначається в розмірі 10% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність. Особам, віднесеним до категорії 4, щомісячна додаткова пенсія за шкodu, заподіяну здоров'ю, призначається в розмірі 5% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність. Розмір прожиткового мінімуму для осіб, які втратили

працездатність, визначається на момент виплати додаткової пенсії згідно із законом про Державний бюджет України і не може коригуватися іншими нормативно-правовими актами. Таким чином, у вашому випадку приблизний розмір додаткової пенсії становитиме дещо менше 40 гривень щомісяця.

СТОРІНКУ ПІДГОТУВАЛА
ОЛЕНА ЛАРИНА, «ПВ»

КНЯГИНЯ ТАМАРА З РІВНОГО

На загальному тлі хаосу й безладу в агропромисловій галузі СТОВ «Колос», що у селищі Рівне Новоукраїнського району на Кіровоградщині, вирізняється багаторічною стабільністю й упевненістю у дні прийдешнього. І працівники товариства, і пайовики це відчуття впевненості пов'язують із директором – Тамарою Спорши.

ЗА ПОКЛИКОМ СЕРЦЯ

Свого часу працівники КСП «Колос» попросили її очолити сільгосп підприємство. Не відмовилася, бо в цьому господарстві, колишньому спецгоспі, починала свою трудову біографію, тут стала зірковим зоотехніком. Хоч і посаду пристойну тоді мала у міській раді, ще й ключі в кишені від кабінету лежали, а душа защемила ностальгією за роботою на землі, за реальною, живою справою. Йшла вона на борги й розорення, але вірила у себе і в людей. Відтоді й «пустила коріння» на виоканій землі, згуртувала навколо себе однодумців і прихильників, тож разом вони і розбудували свій «Колос», спеціалізуючись на рослинництві – вирощують традиційні культури. Худобу тримають для власних потреб.

З дитинства мрія у неї була приземлена: хотіла стати... дояркою. Допомогала сестрі на фермі – вранці до школи встигала разом з нею обійти корів. А потім її долю почав визначати випадок. Приїхали агітатори із зооветеринарного технікуму – вирішила вступати. З часом подібна історія повторилася і з сільгосп академією. Легка на підйом, ніколи не роздумує, не виважує: досить інтуїтивної підказки – і рішення прийняте. До речі, вона так і замій виходила: через два тижні після зустрічі коханый запропонував руку і серце. Не роздумуючи – погодилася. Одружилися тихо, чим здивували односельців. На жаль, чоловік, який інакше, як «моя Тамара», її не називав, помер.

У районі її називають княгинею. Це справді так і в прямому (нагороджена орденом княгині Ольги), і переносному значеннях. Горда, величава постава, класично приваблива зовнішність, гарні манери, літературна мова – ці риси гармонійно поєднуються зі скромністю і простотою. Якщо портрет незвичної жінки цілком відповідає коду імені «цариця Тамара», то характер – прізвищу («спориш» означає чіпкий, живучий). Навіть численні лікувальні властивості споришу притаманні жінці з таким прізвищем. Їй вдалося викувати словом підлеглих, які тягнулися до чарки, ласих до чужого, брехунів-хитрунів. Колектив, а це близько сотні осіб, не можна назвати ідеальним, але він дружний, старанний і надійний. Цього директор і домагалася.

ГОЛОД СЕЛЯНАМ НЕ ЗАГРОЖУЄ

«Торік середня зарплата становила 2 тис. грн (по області в галузі АПК – трохи більше 1 тис. грн). Тож голод нашим селянам не загрожує, – переконана Тамара Іванівна, – хто працює, той і має. Причому в нас немає грошей, як кажуть, із пазухи, кожна гривня – прозора. Всі працівники знають розцінки за видами робіт – від них нічого не приховується.

**2 тис. грн
становила
торік**

*середня зарплата
робітника СТОВ
«Колос».*

В лютому проводимо збори, на яких погоджуємо умови оплати праці й соціальні гарантії. Мене завжди обурює, коли щось негативне порівнюють із колгоспними зборами. У нас вони проходять цивілізовано, спокійно, у формі діалогу сторін».

Коли жінки втрачають свої половинки, то по-різному переживають біду і самотність. Тамара Іванівна рятувалася роботою. Не зачерствіла вона і у ставленні до людей. Без перебільшення – це керівник із соціальною душею. Профком, який очолює Галина Гавриленко, співпрацює у тандемі з адміністрацією. Спільно вирішують не тільки питання оплати праці, а й займаються оздоровленням працівників та їхніх дітей. Віджнивували, наймають автобус, і всі охочі їдуть відпочивати на море. У господарстві вирішуються соціальні питання як працівників, так і пайовиків. Їм не тільки орють-культивують городи, а й посівним матеріалом забезпечують. За потреби виділяється транспорт, надається безвідсоткова позика на придбання будинків, проведення ремонту.

До речі, невіддільна частина «Колоса» – село, в якому живуть його працівники. Під патронатом товариства вся соціальна сфера села: освітлення, дороги, школа. Поки СТОВ, приміром, не завезе ялинку, Новий рік у школі не відбудеться. Торік, коли постало питання про закриття старших класів, Тамара Іванівна збрала місцевих колег, і було вирішено доплачувати вчителю, тобто збе-

ЩО НАЙБІЛЬШЕ НЕПОКОЇТЬ СІЛЬГОСПВИРОБНИКІВ?

«Руйнація системи виробництво-заготівля. Саме тому виник дефіцит тієї чи іншої продукції, різко підскочили ціни. Треба їх регулювати й обов'язково формувати державний резерв продукції необхідності відповідно до продовольчої потреби, тоді не буде дефіциту, як цього року трапилося з гречкою, вівсом, – запевняє Тамара Спорши. – Поставте нам, виробникам, план, і ми виростимо й продамо і пшеницю, і гречку, й інше зерно за економічно обґрунтованими цінами. Хай люди їдять на здоров'я. Сьогодні на ринку ціни накручують посередники, а виробники часто знають збиток. Ми не встигли підвищити ціну на пшеницю, а хліб уже двічі – тричі подорожчав. Сільгоспвиробники готові вирощувати все, аби тільки влада давала тверді гарантії на державні закупівлі. Приміром, якби запрацював місцевий цукровий завод, ми посіяли б буряк. Маємо все для вирощування цієї культури – техніку і досвід (навчилися вирощувати без затрат ручної праці). І ферми зберегли. Створіть умови – відродимо тваринництво. Тобто потрібна нормальна державна політика в галузі АПК. Виростити – не проблема. Головне – продати відповідно до якості, бо часто зернотрейдери намагаються безпідставно занизити клас зерна до рівня фуражного. Це нас ображає, бо ми, приміром, сіємо лише високозатратну першу-третю репродукцію».

ТАНДЕМ ДОСВІДУ ТА ІННОВАЦІЙ

«Таких мудрих і далекоглядних керівників, як Тамара Іванівна, – вважає голова райком профспілки працівників АПК Тетяна Мороз, – можна перелічити на пальцях. Вона не просто працює, спираючись на власний досвід, а й постійно вивчає усі сільськогосподарські новачки, передплачує чимало спеціальної літератури. Любить експериментувати, запроваджу-

“

Її називають княгинею. Це справді так і в прямому (нагороджена орденом княгині Ольги), і переносному значеннях. Горда, величава постава, класично приваблива зовнішність, гарні манери, літературна мова.

вати нові сорти. Взагалі у неї немає нелюбленої роботи: за що не береться – усе виконує із захопленням».

Відпочивати Тамара Спорши не вміє. Якщо вибереться в санаторій – не добує до кінця терміну, втече додому. У Рівному їй найкраще. Коли тяжко на душі – йде у поле. Сама водить машину, але любить ходити пішки – по оранці, по стерні... Кожен клатчик землі знає. Після спілкування з полем у жінки наче крила виростають. Хоч у її кабінеті й висить карта полів із позначками, де що посіяно, але вона не любить керувати з крісла, хоче на власні очі бачити, як набирання сил рослини.

Найбільше непокоїть її доля землі, над якою нависла загроза розпродажу. Справжня біда прийде, якщо почнуть її збувати. Невідомо, у яких руках може вона опинитися. Вже сьогодні бачимо приклади, коли так званих інвесторів цікавить тільки зиск із землі – їм байдужа доля одвічної ґрунтової культури. Хіба нічого не навчили нас знищення під корінь КСП? СТОВ «Колос», у якому зберегли робочі місця, техніку, майно, господарські ставляться до землі, піклуються про його соціальну сферу. Це яскравий приклад творення, а не руйнації. Саме таку форму господарювання і повинна підтримувати держава.

**МАРІЯ ІВАНОВА,
ОЛЕКСАНДРА ЗАЛЕВСЬКА,
ПРАЦІВНИКИ ОПО,
КІРОВОГРАДСЬКА ОБЛ.**

ІСТОРІЯ ПІСНІ

«СИНИЙ ПЛАТОЧЕК»:
ДВІЧІ НАРОДЖЕНА

У цієї пісні незвичайна доля: вона народилася мінімум двічі. Навесні 1940 року в Москві гастролював популярний польський естрадний колектив «Голубий джаз». Один із концертів колективу відвідав поет і драматург Яків Галицький. Він слухав мелодичні імпровізації, які виконував композитор та піаніст джазу Єжи Петербурзький, і одна мелодія сподобалася особливо. Галицький тут же створив власний текст – про дівоочу синю хустинку. І начебто наповнив нехитру музичну основу новим змістом. Пісню включили до свого репертуару відомі виконавці – Лідія Русланова, Ізабелла Юр'єва, Володимир Козін.

Коли почалася Велика Вітчизняна війна, з'явилася чимало нових пісень, котрі висловлювали всенародний гнів, прагнення боротьби і перемоги над ворогом. Але й старі пісні про кохання й коханих, розлуку та чекання завуцями по-новому – як нагадування про мирне життя, заради повернення якого солдати йшли на подвиги та смерть. Такі пісні до-

помагали воювати. Не забули й про «Синий платочек», передусім – мелодію пісні, на яку під час війни було написано чимало різних текстів. Один з них особливо пам'ятний: «Двадцять второго июня Ровно в четыре часа...». Та найбільш відомим і популярним був той фронтний варіант пісні, ініціатором і першою виконавицею якою стала незабутна Клавдія Шульженко. Новий текст на її прохання написав 9 квітня 1942 року журналіст, лейтенант Михайло Максимов. Пісня особливо припала до душі кулеметникам, і не випадково, адже закінчується вона такими словами: «Строчит пулеметчик за синий платочек, что был на плечах дорогих».

НЕ «В ЛУЗУ»

НЕХАЙ СИДЯТЬ
УДОМА

Наприкінці березня ц. р. Міністерство закордонних справ презентувало Стратегію позиціонування України за кордоном. Для цього компанія CFC Consulting розробила на замовлення зовнішньополітичного відомства символи бренду «Україна». Як відомо, це хлопчик Спритко й дівчинка Гарнюня. Персонажі було виконано в стилі «аніме», орієнтованому як на дитячу, так і дорослу аудиторію.

Символи було розміщено в Інтернеті, тож широка громадськість мала змогу намилуватися, оцінити, обговорити й, нарешті, визначитись. Особисто мене негайно трапилася просто-таки розгромна стаття Сергія Дачюка «Що насправді символізує Спритко і Гарнюня». На його думку, в медіарезультатності Заходу хлопчик виглядатиме, як особа спритна й аморальна, а дівчинка – як наймика, непокірлива, повія. І це, стверджує автор, «там» сприймуть як головні

бажані якості українців! У принципі цій парочці добрече дісталось і від інших авторів. Так чи інакше, а «за підсумками широкого громадського обговорення», попри те, що Спритко й Гарнюня вже були представлені на Заході, у Міністерстві закордонних справ ухвалили не використовувати ці персонажі для іміджових кампаній України – ні в контексті Євро-2012, ані стратегії репрезентації країни. Принаймні – коштом держбюджету.

ДОЧЕКАЛИСЯ

Навколо музики Валентина Сильвестрова суперечки точилися ще, мабуть, із 50 років тому. Пам'ятаєте, що сталося з виставкою художників-авангардистів у московському Манежі за часів Хрущова? Приблизно так само ідеологи «від мистецтва», та й дехто з меломанів, оцінювали й твори Сильвестрова: суцільні дисонанси, відсутність звичної мелодійності, зрозумілої виразності тощо. Але вже тоді були люди, чия душа відгукувалася на цю музику, приймала її, розуміла. І тоді ж творчий доробок українського композитора, не надто шанований удома, перетнув кордони Батьківщини, був почутий цілим музичним світом і навіть де в чому вплинув на музичне мислення, а відтак – і на шляхи розвитку сучасного музичного простору.

...І ПРИЙШЛА МУЗИКА

Ще в листопаді минулого року наша газета писала про вихід книги В. Сильвестрова «Дождется музыка». Через кілька місяців видавництво «Дух і Літера», спрямоване на продукцію культурологічну, інтелектуальну, випустило в світ цю працю в українському варіанті Валерії Богуславської, майстра перекладів кращих зразків світової поезії.

Недавно, в рамках 1-го Міжнародного фестивалю «Книжковий арсенал», відбулася резонансна й помітна презентація україномовного видання «Дождется музыка».

Архітектоніка книги своєрідна: низка лекцій-бесід автора з численною аудиторією, часом добре знайомою, часом – ні. Він у довірливій формі розповідає на кожному зі своїх публічних виступів про Музику як дзеркало експресії, уявленя, відчуттів, образів-аспектів сьогодення, які вже склалися або на які очікують. Про власні творчі принципи, погляди на музичну культуру та мистецтво в цілому. Далі люди слухають музику композитора, потім ставлять йому запитання, реагують на влучні відповіді. Ось така книга.

Мабуть, саме з огляду на це, колега В. Сильвестрова і «головний ідеолог» створення книги Сергій Пелютиков порівняв її з діалогами Платона і бесідами Сократа з учнями. Що, звичайно ж, робить неабияку честь Валентину Сильвестрову. Та, з іншого боку, він, по-перше, «розміняв» восьмий десяток, по-друге, – справді особистість і справді непересічна: мислить, говорить, пише складно, нестандартно, яскраво. Володіє думкою і словом водночас на рівні образів і «математи-

ки», навіть у різких судженнях завжди висловлюється елегантно. Це далеко не «свій хлопець»-музикант, не з тих, хто витягує з так званого «квартату» нехитрі мелодії. А – еліта в найбільш точному розумінні.

І, як пише Світлана Полякова (Український культурний портал), «спосіб його мислення, бесіди з ним видають у Валентинові Васильовичі рядового генія». Не більше, не менше. Так що завдяки його лекційно-бесідним виховується справжній Талант Слухача, так само, як інші «рядові генії» вміють виховати Талант Читача і Талант Театрального Глядача. Це серйозне виховання.

Та при всьому тому Сильвестров у своїх інтерв'ю і в даній книзі робить дуже простий і дуже зрозумілий, як ми тепер сказали б, – енергетично правиль-

ний, акцент: музику спочатку треба просто «наивно» слухати, віддаватися передусім почуттям естетичним, дістати задоволення, і лише потім – аналізувати стиль, конструкцію, напрям тощо. Музыка має сприйматися почуттями. Бо розум, вважає композитор-філософ, «наче відскає все те пречудове, що ти чув, коли... не розміркував». Але й не слід відкидати музику одразу, якщо не подобається, – треба вміти дослухатися, лише потім віддаватися до висновків. Творчість Валентина Сильвестрова підпадає під поняття сучасна класична музика. Але не форма, переконаний композитор, має превалювати у творі. Як пише Олег Коцарев («День»), «на думку композитора, в сучасній класичній музиці часто відбувається вихід за межі чутливості, мелодії в широкому

“
Валентин Василювич – масштабною постаттю. Без манії величчя. Але з гідністю. Про таких кажуть: він – ЛЮДИНА».

Тамара Бойко,
телережисер,
телесценарист

розумінні, інтуїції, зрештою, натхненності. Як наслідок... перестають продукувати власне музику, а переходять у сферу «звукового мистецтва», де звуки стають закритими об'єктами суто інтелектуальної інсталяції». Мається на увазі шгучність, надуманість, формотворчість, котрі, як і в музиці, так само відштовхують і в літературі, і в драматургії. Недаремно мудрий Сильвестров – через різні «формотечії», аналіз, роздуми й власний досвід – прийшов до мелодії, ніби підтвердивши, що вічні цінності такими й лишаються.

Звичайно ж, на презентації звучала музика. Бажаючим придбати книгу В. Сильвестрова не було ліку.

СТОРІНКУ ПІДГОТУВАЛА
ТЕТЯНА МОРГУН, «ПВ»

